

Florinel Marian SGĂRDEA

Control financiar și expertiză contabilă

Ediția a III-a

Colecția
Contabilitate

**Editura ASE
București
2021**

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Copyright © 2021, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SGÂRDEA, FLORINEL MARIAN

Control financiar și expertiză contabilă / Florinel Marian Sgârdea. -

Ed. a 3-a. - București: Editura ASE, 2021

Conține bibliografie

ISBN 978-606-34-0391-0

657

336

Editura ASE

Redactor: Luiza Constantinescu

Tehnoredactare computerizată: Emilia Velcu

Coperta: Violeta Rogojan

Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru ideile exprimate, pentru originalitatea materialului și pentru sursele bibliografice menționate.

Cuprins

Prefață.....	11
---------------------	-----------

Capitolul 1

Delimitări teoretice privind controlul financiar.....	13
--	-----------

1.1 Considerații teoretice privind noțiunea de control.....	13
---	----

1.2 Definiția, obiectivele, sarcinile, sfera de activitate și clasificarea controlului financiar.....	17
---	----

1.2.1 Definiția activității de control financiar.....	17
---	----

1.2.2 Obiectivele, sarcinile și sfera de activitate a controlului financiar.....	22
--	----

1.2.3 Clasificarea activității de control financiar.....	23
--	----

1.2.3.1 Clasificarea controlului după momentul efectuării.....	24
--	----

1.2.3.2 Clasificarea controlului după structurile care îl exercită.....	28
---	----

1.2.3.3 Clasificarea controlului după alte criterii.....	33
--	----

1.3 Principiile și funcțiile controlului financiar.....	34
---	----

1.3.1 Principiile organizării unui sistem de control eficient.....	34
--	----

1.3.2 Funcțiile controlului financiar.....	38
--	----

1.4 Documentele justificative – câmpul de lucru pentru activitatea de control financiar.....	43
--	----

1.5 Asemănări și deosebiri dintre controlul financiar și celelalte forme de control.....	44
--	----

1.6 Perspective ale dezvoltării controlului intern public în România.....	48
---	----

1.6.1 Direcții de acțiune pentru reforma bugetară.....	48
--	----

1.6.2 Reforma sistemului de contabilitate în sectorul bugetar.....	50
--	----

1.6.3 Reforma auditului public extern.....	51
--	----

1.6.4 Lupta împotriva fraudării fondurilor publice.....	52
---	----

Capitolul 2

Organizarea controlului public în România.....	55
---	-----------

2.1 Cadrul general de organizare a controlului financiar public.....	55
--	----

2.2 Organizarea structurilor de control financiar pe lângă Parlamentul României.....	57
--	----

2.3 Organizarea structurilor de control financiar în sfera de acțiune a executivului.....	58
---	----

2.3.1 Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern.....	59
---	----

2.3.2 Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control.....	61
--	----

2.3.3 Agenția Națională de Administrare Fiscală	63
2.3.4 Departamentul de Control al Guvernului	65
2.4 Organizarea activității de control financiar în cadrul instituțiilor publice	68
2.5 Organizarea controlului financiar de gestiune propriu al agenților economici. 73	
2.5.1 Definiția și sfera de acțiune a controlului financiar de gestiune propriu al agenților economici.....	73
2.5.2 Obiectivele controlului financiar de gestiune	74
2.5.3 Cerințele și atribuțiile unui post de controlor financiar de gestiune	75
2.5.4 Formele, metodele și instrumentele controlului financiar de gestiune	76
2.5.5 Organizarea și programarea controlului financiar de gestiune	78
2.5.6 Actele controlului financiar de gestiune și obligațiile personalului entității controlate	79
2.5.7 Controlul financiar ulterior de gestiune.....	83
2.5.8 Metode și tehnici specifice de exercitare a controlului financiar ulterior de gestiune.....	85

Capitolul 3

Metodologia controlului financiar	89
3.1 De la metodă, în general, la metodologia de control financiar	89
3.2 Organizarea și desfășurarea activității de control	92
3.2.1 Pregătirea acțiunii de control.....	92
3.2.2 Organizarea activităților echipei de control	93
3.2.3 Desfășurarea efectivă a activității de control.....	97
3.2.4 Întocmirea actelor de control.....	108
3.2.4.1 Procesul-verbal de control	108
3.2.4.2 Procesul-verbal de constatare a contravențiilor	110
3.2.4.3 Nota de constatare.....	112
3.2.4.4 Raportul de control	113
3.2.4.5 Nota unilaterală de control.....	113
3.2.5 Valorificarea constatărilor rezultate din evaluarea controlului financiar	113

Capitolul 4

Procedeele și tehnicile de control financiar	117
4.1 Studiul general prealabil	117
4.2 Controlul documentar – contabil.....	117
4.3 Controlul faptic.....	125

4.4 Controlul total sau prin sondaj	130
4.5 Analiza economico-financiară	131
4.6 Particularități privind exercitarea controlului financiar în condițiile tehnologiei informațiilor și comunicațiilor	131

Capitolul 5

Cercetarea administrativă pentru stabilirea răspunderii patrimoniale 137

5.1 Elemente teoretice privind răspunderea patrimonială.....	137
5.2 Tipuri de pagube întâlnite în practică	142
5.3 Principii, condiții și cazuri de stabilire sau exonerare a răspunderii patrimoniale	144
5.3.1 Principii, condiții pentru stabilirea răspunderii patrimoniale	144
5.3.2 Cadrul legal aplicabil cercetării.....	145
5.3.3 Cazuri de exonerare a răspunderii patrimoniale a personalului.....	146
5.3.4 Determinarea sumelor pentru acoperirea pagubei	151
5.4 Etapele cercetării administrative patrimoniale.....	152
5.4.1 Momentul informării inițiale cu privire la existența unei presupuse pagube.....	152
5.4.2 Emiterea unei decizii sau a unui ordin cu privire la efectuarea unei cercetări administrative	154
5.4.3 Data constatării pagubei și locul de desfășurare a cercetării	155
5.4.4 Fundamentarea existenței/inexistenței pagubelor și cercetarea împrejurărilor	155
5.4.5 Întocmirea procesului-verbal de cercetare administrativă	157
5.5 Decizia de imputare și angajamentul de plată.....	160
5.6 Evaluarea pagubelor constatate.....	166

Capitolul 6

Organizarea controlului financiar preventiv 171

6.1 Definiția și sfera de exercitare a controlului financiar preventiv	171
6.2 Organizarea și formele controlului financiar preventiv	175
6.2.1 Organizarea controlului financiar preventiv propriu (CFPP).....	176
6.2.2 Controlul financiar preventiv delegat.....	178
6.2.2.1 Atribuțiile controlorului delegat.....	179
6.2.2.2 Numirea controlorilor delegați.....	179
6.2.2.3 Condiții specifice de exercitare a controlului financiar preventiv delegat	180

6.2.2.4 Regimul refuzului de viză al controlorului delegat.....	181
6.3 Procedura de control financiar preventiv	182
6.3.1 Verificarea proiectului de operațiuni prin parcurgerea listei de control	182
6.3.2 Refuzul de viză.....	184
6.4 Raportări privind controlul financiar preventiv	184
6.5 Cerințe legale pentru exercitarea atribuțiilor de control financiar preventiv ..	185
6.5.1 Principii de exercitare a atribuțiilor de control financiar preventiv	185
6.5.2 Condițiile legale necesare de exercitare a atribuțiilor de control financiar preventiv	186
6.5.3 Numirea, suspendarea, schimbarea sau destituirea persoanelor desemnate să exercite activitate de control financiar preventiv propriu.....	187
6.5.4 Evaluarea activității persoanei care exercită control financiar preventiv propriu.....	189
6.6 Organizarea activității de control financiar preventiv în unitățile economice	189

Capitolul 7

Organizarea și efectuarea inventarierii	193
7.1 Scopul inventarierii, momentele și persoanele responsabile cu inventarierea într-o organizație	193
7.1.1 Momente privind realizarea inventarierii.....	193
7.1.2 Pregătirea tehnică a inventarierii și incompatibilități ale membrilor comisiei de inventariere	195
7.1.3 Inventarierea activelor	198
7.1.3.1 Inventarierea imobilizărilor	199
7.1.3.2 Inventarierea stocurilor	200
7.1.3.3 Inventarierea producției în curs de execuție	202
7.1.3.4 Inventarierea creanțelor și obligațiilor	203
7.1.3.5 Inventarierea elementelor de trezorerie	203
7.2 Stabilirea rezultatelor inventarierii.....	205
7.2.1 Determinarea rezultatelor inventarierii.....	205
7.2.2 Soluționarea plusurilor și minusurilor constatate	206
7.2.3 Intocmirea procesului-verbal de inventariere	207
7.3 Documente justificative atașate dosarului inventarierii	209
7.3.1 Completarea listelor de inventariere.....	209
7.3.2 Completarea registrului-inventar.....	215

Capitolul 8

Organizarea și efectuarea inspecției fiscale	217
8.1 Cadrul legal de desfășurare a inspecției fiscale.....	217
8.1.1 Proceduri și metode de control fiscal.....	219
8.1.2 Reguli privind desfășurarea inspecției fiscale	221
8.2 Considerații generale privind organizarea ANAF.....	223
8.2.1 Principiile care stau la baza activității ANAF	224
8.2.2 Funcțiile ANAF	224
8.2.3 Atribuțiile ANAF.....	225
8.3 Structura organizatorică, personalul și conducerea ANAF	237
8.3.1 Unitățile teritoriale ale ANAF	238
8.3.2 Direcția Generală Antifraudă Fiscală	240
8.3.3 Direcția Generală a Vămilelor	240
8.4 Rolul inspectorilor antifraudă	241
8.5 Atribuțiile inspectorilor antifraudă.....	242
8.6 Efectuarea controlului fiscal și comunicarea actelor fiscale	243

Capitolul 9

Controlul financiar al Curții de Conturi a României	247
9.1 Organizarea Curții de Conturi a României	247
9.2 Acțiunile specifice Curții de Conturi a României	252
9.3 Competențe, activități specifice și alte atribuții ale Curții de Conturi	256
9.4 Desfășurarea misiunilor de control ale Curții de Conturi	257
9.5 Actele întocmite de către auditorii Curții de Conturi.....	261
9.6 Organizarea și obiectivele auditului financiar efectuat de către Curtea de Conturi.....	264
9.6.1 Obiectivele auditului financiar	264
9.6.2 Programarea misiunilor de audit financiar	267
9.6.3 Execuția auditului financiar	271
9.7 Organizarea și exercitarea auditului performanței	274
9.8 Autoritatea de Audit – rol, atribuții, misiune	281
9.8.1 Competențele Autorității de Audit.....	283
9.8.2 Sfera și obiectivele auditului	284
9.8.3 Desfășurarea activității de audit de către Autoritatea de Audit	286

Capitolul 10

Expertiza contabilă în România	289
10.1 Definiția, obiectul și rolul expertizei contabile	289
10.2 Relația dintre expertiza contabilă judiciară și controlul financiar.....	291
10.3 Reglementarea și clasificarea expertizelor contabile	293
10.4 Expertiza contabilă în procesul civil	296
10.5 Numirea expertului contabil și aria expertizei contabile judiciare pe domenii de activitate	299
10.5.1 Numirea expertului contabil	299
10.5.2 Aria expertizei contabile judiciare pe domenii de activitate.....	300
10.6 Auditul de calitate al expertizelor contabile judiciare.....	303
10.7 Conținutul raportului de expertiză contabilă judiciară.....	305
10.8 Exemple de întrebări și teste	310

Capitolul 11

Organizarea și exercitarea activității de consultanță fiscală în România.....	335
11.1 Reglementarea și organizarea activității de consultanță fiscală	335
11.1.1. Atribuțiile principale ale Camerei Consultanților Fiscali.....	336
11.1.2 Organele de conducere ale Camerei Consultanților Fiscali.....	337
11.2 Activitatea și evidența consultanților fiscali	343
11.3 Drepturile și îndatoririle consultanților fiscali	346
11.4 Dobândirea calității de consultant fiscal	349
11.4.1 Organizarea și desfășurarea examenului de atribuire calității de consultant fiscal	350
11.4.2 Cunoștințe teoretice necesare accesului la profesie	351
11.4.3 Reguli de conformare aplicabile consultanților fiscali	356
11.5 Sancțiuni disciplinare.....	357
11.6 Principii fundamentale ale eticii profesionale.....	359
11.7 Onorariile profesionale și controlul de calitate	364
11.8 Pregătirea profesională continuă a consultanților fiscali.....	366
Bibliografie	396